

Tapu harçlarına dair olan kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında 1/456 numaralı kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı 6/3095

21-XII-1932

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Tapu harçlarına ait olan 474 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 18-XII-932 de Yüksek makamlarına sunulması kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

474 numaralı kanuna tevfikan tapu tahriri icra kılınmakta olan mahallerde bir çok köylerin arazisi Hazineye ait olup köy ahali tarafından kiralanarak ziraat edilmektedir. Bu itibarla mülkiyet münazaası mevcut olmayan bu gayrimenkullerin şekil ve miktarlarının yazılması ile itifa edilmekte olduğuna göre buralarda tahrir heyetlerini meşgul etmeyerek bu işlerin fen memurları tarafından yapılması mümkün ve münasip görülmüştür. Bu suretle bütün heyetlerin eşhasın tasarrufunda bulunan arazide çalışmaları hususu temin edilmiş olacaktır. Şayet bu kabül arazide tasarruf iddiasında bulunanlar olursa ihtilâfın heyet tarafından halledilmesi muvafık görülmüştür.

Umum müdürlük istatistiklerine göre vilâyet ve kaza tapu idarelerinden bazılarında az muamele olmakta ve bir kısım kazalarda da hiç olmamaktadır. Buradaki memurları ve kadroları âtil bir halde bırakmaktan ise bu kuvvetleri bir araya toplayarak memleketimizin her tarafında yapılması icap eden tapu tahrir işlerinde kendilerinden istifade edilmesi düşünülmüş ve bu kabül kaza tapu işlerinin lüzumu halinde kaza mal müdürleri tarafından yapılması ve kendilerine 50 lirayı geçmemek üzere münasip bir ikramiye verilmesi tensip kılınmıştır.

Henüz tahriri icra kılınmamış olan gayrimenkullere ait tasarruf muameleleri: umumî hükümlerden ayrı hükümleri ihtiva eden mezkûr 474 numaralı kanuna tevfikan tapu idareleri tarafından yapılmakta olduğundan bu cihetin bir kanun ile tesbiti muktazi görülmüştür.

İşte bu sebeplere binaen kanunun altıncı maddesine zeyil olmak üzere bir madde kaleme alınmıştır.

Kanunun sekizinci maddesinde gösterilen % 5 nisbetindeki tahrir resmi pek çok ve ağır olduğundan nisbetin binde bire tenzili muvafık görüldüğü gibi daha evvel tahakkuk ettirilip te tamamen veya kısmen tahsil olunamayan tahrir resminin de bu nisbete tâbi tutulması hususu halkımızın gözetilmesi lâzımgelen haklı temennilerine istinat ettirilmiştir. Bundan başka heyetlerin verdikleri ilâmlarla veraset senetlerinin harç ve kaydiyeye tâbi tutulmasından dolayı alâkadarların ekseriyetle muamelelerinden vaz geçmeleri ve köylerde pul tedarik edilemediğinden beyanname-

lere damga pulu yapıştirilamaması yüzünden bir çok işler bitirilememektedir. Halbuki bu havali halkının ihtiyacı ve Hazinesinin menfaati buralarda tapu sicillerinin çabukça vücade getirilmesini icap ettirmektedir. Bu mütekabil ihtiyaç ve menfaatin kolaylıkla temin edilebilmesi için esasen pek az miktar tutan bu harç ve kaydiyelerle damga resminin alınmaması zarurî görülmüştür.

Arzedilen bu sebep ve zaruretlar üzerine kanunun sekizinci maddesi de değıştirilmiştir efendim.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 37
Esas No. 1/456

4 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

10 nisan 1340 tarih ve 474 numaralı kanunun bazı maddelerinin değıştirilmesi hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince kabul olunan kanun lâyihası ve esbabı mucibe mazbatasının gönderildiğine dair Başvekâletin 21 kânunuevvel 1932 tarih ve 6/3095 numaralı tezkeresile evrakı müteferriası encümenimize havale buyurulmakla Tapu umum müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Artvin, Ardahan ve Kars vilâyetlerle Kulp ve İğdir kazaları ve Hopenin Kemalpaşa nahiyesi ahalisinden olup öteden beri karye ve kasabalarda mütemekkin ve ziraatle müteveğğil bulunanların arazilerinin sureti tahririne dair olan 474 numaralı kanunun 6 inci maddesinde: «Birinci, ikinci, dördüncü maddelerde muharrer mahallerde kâin bîlcümle arazi ve emvali gayrimenkule bir heyeti mahsusa marifetile tahrir ve iratlarile kıymetleri usulen tahmin ve tayin kılınacaktır. Tahrir heyeti, maliye ve umuru tasarrufiye memurlarile hükme mezun bir hâkimden mürekkep olacak ve bu heyetlerin yanlarında birer mühendisle lüzumu kadar messah ve kâtip bulunacaktır. Bu heyete her karyenin ihtiyar meclisi istişası mahiyette iştirak ettirilecektir» denilmektedir. Bu maddeye bir fıkra tezyiline dair olan esbabı mucibe mazbatasında, buralarda tahrir heyetlerinin meşgul edilmeyerek fen memurları tarafından tahrir yapılması işin daha süratle intacını mümkün kılacağı ve bundan başka tapu istatistiklerine nazaran vilâyet ve kaza tapu idarelerinden bazılarında pek az muamele olmakta ve bir kısım kazalarda hiç olmamakta bulunduğundan bu vilâyet ve kazaların tapu memurlarını âtil bir halde bırakmaktan ise memleketin her tarafında yapılması icap eden tapu tahrir işlerinde istihdamları suretile kendilerinden istifade edilmesi için bu kabîl işi pek az olan kaza tapu işlerinin lüzumu halinde kaza malmüdürleri tarafından yapılması ve kendilerine senevî elli lirayı geçmemek üzere münasip bir ikramiye verilmesi ve mezkûr kanunun 8 inci maddesinin tadili hususlarına dair hazırlanan bir kanun lâyihasının gönderildiği beyan edilmektedir.

Her nerede olursa olsun efradın hukuku tasarrufiyesine taallûk eden işlerinin yalnız bir fen memurunun eline bırakılmayı ve mezkûr altıncı maddeye bu şekilde zeyil yapmağı encümenimiz muvafık bulmamışsa da işi az olan tapu memurlarının bu kanunun tatbik olunduğu sahalarda istihdamı ve onların vazifelerinin kaza malmüdürlerine gördürülmesi teklifi kabul edilmiştir. Ancak ikramiye verilmesi keyfiyeti 1452 numaralı teadül kanununun 15 inci maddesile ruhuna mugayir olduğundan reddedilmiş ve encümenimizin kabul ettiği şekilde madde yapılmıştır.

Sekizinci maddenin tadiline gelince: 474 numaralı kanunun şümulüne aldığı mahalleri vaziyetlerine ve elyevm oralarda hakkı tasarrufun usulen tesbit ve tevsik edilmemesine binaen bu noktaların teminine medar olacak olan tadille Hükümetin teklifi veçhile kabulüne karar verilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Maliye En. Reisi na.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Bayazıt	Bayazıt	Isparta	İstanbul	Balıkesir	Diyarbakir
İhsan	İhsan	Kemal Turan	Hamdi M.	Pertev	Zülfü

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 168
Esas No. 1/456

27 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Artvin, Ardahan, Kars vilâyetlerle Kulp ve İğdir kazaları ve Hopa kazasının Kemalpaşa nahiyesindeki arazide tasarruf hakkına ait olan 474 numaralı kanunun altıncı ve sekizinci maddelerinin tadili hakkında olup Maliye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası Tapu ve kadastro umum müdürü Cemal Bey hazır olduğu halde encümenimizce de tetkik ve mütalea edildi:

Lâyihanın heyeti umumiyesi Maliye encümeninin tadilâtı dairesinde encümenimizce de kabul edilmiştir. Ancak ikinci madde mucibince kaza malmüdürlerince yapılacak ferağ muamelâtının evveleminde vilâyet Tapu müdürlüğü tarafından tetkik edilmesi faydalı görülmüş ve bu sebeple ikinci maddeye bir fıkra ilâve edilmiştir.

Umumî Heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.						
Gümüşane	Konya	Aksaray	Edirne	Elâziz	Erzurum	İstanbul	Isparta
H. Fehmi	K. Hüsnü	A. Süreyya	Faik	H. Tahsin	Aziz	Sadettin	Mükerrem
Kayseri	Kırklareli	Manisa	Niğde	Sivas	Yozgat		
A. Hilmi	Şevket	M. Turgut	Faik	M. Remzi	S. Sırrı		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tapu tahririne dair olan 474 sayılı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 474 sayılı kanunun altıncı maddesine aşağıdaki fıkralar tezyil edilmiştir:

(Hazineye ait köyler emlak ve arazisi fen memurları tarafından da tahrir olunabilir. Bunların yanında lüzumu kadar kâtip bulunur. Bir dava ağırsa kanunun yedinci maddesi hükümleri tatbik olunur.

Vilâyetler tapu müdürleriyle başkâtip, tapu memuru ve kâtiplerinin ve işi az olan kazalar tapu memurlarının her nerede olursa olsun yapılacak tapu tahrir işlerinde istihdamları caiz olup lüzumu halinde kaza mal müdürleri kaza tapu memurlarına ait vazifeyi yapmağa me-zundurlar. Bu kazalar umum müdürlük tarafından tefrik ve Maliye vekilince tasvip olunur. Tapu işlerini gören mal müdürlerine umum müdürlükçe tensip ve Maliye vekilince kabul edilecek nisbette kadro veya açık maaş tasarrufatından senelik bir ikramiye verilir. İkramiyenin miktarı elli lirayı geçemez).

474 sayılı kanun hükümleri daimî muameleler münasebetile mahalleri tapu idarelerince de tatbik olunur.

MADDE 2 — 474 sayılı kanunun sekizinci maddesi aşağıda gösterildiği gibi değiştirilmiştir:

(Verilecek tapu senetleri için harç namile hiç bir şey alınmayıp yalnız gayrimenkul malların taayyün edecek kıymetlerinden bir defaya mahsus olmak üzere binde bir kuruş tahrir resmi alınır. Bu resim vergi ile birlikte ve müsavi taksitlerle alınacaktır. Evvelce tahakkuk ettirilip-te henüz tahsil olunamayan tahrir resimleri de bu nisbete tâbi olacaktır.

Tahrir esas olan beyanname ve diğer bütün vesikalarla veraset senetleri ve heyetin vereceği kararlara ait ilâmlardan bir gûna harç ve kaydi-ye ve damga resmi alınmaz).

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Tapu tahririne dair olan 10 nisan 1340 tarih ve 474 sayılı kanunun 8 inci maddesinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı fıkralar ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 10 nisan 1340 tarih ve 474 numaralı kanunun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

Verilecek tapu senetleri için harç namile hiç bir şey alınmayıp yalnız gayrimenkul malların taayyün edecek kıymetlerinden bir defaya mahsus olmak üzere binde bir tahrir resmi alınır.

Bu resim vergi ile birlikte ve müsavi taksitlerle alınacaktır. Evvelce tahakkuk ettirilip-te henüz tahsil olunmayan tahrir resimleri de bu nisbete tâbi olacaktır.

Tahrir esas olan beyanname ve diğer bütün vesikalarla veraset senetleri ve heyetin vereceği kararlara ait ilâmlardan bir gûna harç ve kaydi-ye ve damga resmi alınmaz.

MADDE 2 — İş az olan kazalar tapu memurlarının bu kanunun tatbik olunduğu sahalarda yapılacak tapu tahrir işlerinde istihdamları caiz olup bunların vazifesini o kaza mal müdürleri yapar. Bu kazalar umum müdürlük tarafından tefrik ve Maliye vekâletince tasvip olunur.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

MADDE 1 — Maliye encümeninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Tapu işleri az olan kazalarda ki tapu memurlarının 474 numaralı kanunun tatbik olunduğu yerlerde yapılacak tahrir işlerinde istihdamları caiz olup bunların vazifesini o kaza mal müdürleri yapar. Bu kazalar tapu ve kadastro umum müdürlüğünün teklifi ve Maliye vekilinin tasvibile tesbit olunur.

Mal müdürleri tarafından yapılacak ferağ muamelâtı evvel emirde vilâyet tapu müdürleri tarafından tetkik olunur.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye vekili memurdur.

19 - XII - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâî</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaka</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İK. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MADDE 4 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

